

Bayındırlık ve İskan Bakanlığından:

**3194 SAYILI İMAR KANUNUNA GÖRE DÜZENLENMİŞ BULUNAN İMAR
YÖNETMELİKLERİNE SIĞINAKLARLA İLGİLİ EK YÖNETMELİKTE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK**

MADDE 1 –25/8/1988 tarihli ve 19910 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 3194 Sayılı İmar Kanununa Göre Düzenlenmiş Bulunan İmar Yönetmeliklerine Sığınaklarla İlgili Ek Yönetmeliğin başlığı “Sığınak Yönetmeliği” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2 –Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Özel sığınaklar: Özel veya kamuya ait yapıların en alt bodrum katlarında veya toprağa oturan kısımlarında veya uygulama imar planı ya da planda hüküm yoksa 2/11/1985 tarihli ve 18916 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği ile belirlenen yapı yaklaşma mesafesine aykırı olmamak ve ana yapı ile bu Yönetmeliğe uygun olarak korunaklı bağlantı sağlanmak kaydıyla bahçelerinde, yer üstünde veya yeraltında radyoaktif serpinti etkilerine, kimyasal ve biyolojik harp maddelerine, nükleer silahların zayıflamış basınç ve ısı tesirlerine ve konvansiyonel silahların parça tesirlerine karşı korunmak amacıyla inşa edilen serpinti sığınaklardır.”

MADDE 3 –Aynı Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Serpinti sığınakları: Radyoaktif serpinti etkilerine karşı korunmak amacıyla inşa edilen sığınaklardır. Bu sığınaklar; kimyasal ve biyolojik harp maddelerine, nükleer silahların zayıflamış basınç ve ısı tesirlerine ve konvansiyonel silahların parça tesirlerine karşı da korunmayı sağlar.

Serpinti sığınakları bina ve tesislerin en alt bodrum katlarında veya toprağa oturan katlarında yapılır. Mümkün olmadığı takdirde, uygulama imar planı veya planda hüküm yoksa Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği ile belirlenen yapı yaklaşma mesafesine aykırı olmamak ve ana yapı ile bu Yönetmeliğe uygun olarak korunaklı bağlantı sağlanmak kaydıyla bahçelerinde, toprağın yapısına göre yer üstünde veya tamamen veya kısmen yeraltında yapılır. Ancak tamamen toprağın altında kalmak koşuluyla, parselin yol cepheleri hariç yan ve arka bahçe yapı yaklaşma mesafeleri içinde de bitişik parseldeki yapıları hiçbir şekilde etkilememek koşuluyla sığınak yapılabilir.

Serpinti sığınaklarının yer üstünde veya kısmen yeraltında yapılanları TAKS hesabına dâhil edilir. Ana yapıdan ayrı tamamen toprağın altında kalanlar ise TAKS hesabına dâhil edilmez.

Sığınaklar emsal hesabına dâhil değildir.”

MADDE 4 –Aynı Yönetmeliğin 7 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Serpinti sığınaklarının yapılacağı yer, tesis ve yapılar

MADDE 7 –Serpinti sığınakları, bu maddede belirlenen istisnalar dışında her türlü tesis ve binalarda yapılır.

Onaylı yapı ruhsatı eki mimari projesinde;

a) 12 ve daha az bağımsız bölümü olan sadece konut kullanımlı yapılarda,

b) Emsal hesabına konu alanı 1500 m²'den az konut dışı kullanımlı yapılarda,

c) Konut kullanımlı bağımsız bölüm sayısı 12 ve daha az olup, emsal hesabına konu alanı 1500 m²'den az olan konutla birlikte aynı zamanda konut dışı kullanımlı yapılarda,

ç) Toplam yatak sayısı 50 ve daha az olan yurt, koğuş, misafirhane, yatakhane, bakımevi, otel, pansiyon, hastane gibi kalıcı veya geçici konaklama yapılan tesislerde,

d) Toplam yatak sayısı 50 ve daha az olan yurt, koğuş, misafirhane, yatakhane, bakımevi, otel, pansiyon, hastane gibi kalıcı ve geçici konaklama tesislerinden farklı kullanımları da içeren, emsal hesabına konu alanı 1500 m²'den az tesislerde,

e) Emsal hesabına konu alanı 3000 m²'den az olan her türlü sanayi tesisleri, akaryakıt ve LPG istasyonu, depo, antrepo, besihane, tavuk çiftliği, sera ve benzeri olarak belirlenen ve başkaca bir kullanım içermeyen yapılarda,

f) Ceza infaz kurumları, tutukevleri gibi yoğun güvenlik gerektiren ve önlem alınan yapılarda,

g) Tamamı 8 inci maddede belirlenen ölçü ve standartlarda yapılmış olan ve bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin (a) bendinde sayılan tehlikelere karşı korunaklı olarak inşa edilen yapılarda,

sığınak yapma zorunluluğu aranmaz.

Bir imar parselinde aynı veya farklı kullanım kararına haiz birden fazla bina bulunması durumunda, sığınak hesabı her bina için ayrı ayrı yapılır. Bu maddeye göre sığınak gerektirdiği tespit olunan her yapı için ayrı ayrı sığınak yeri ayrılabilceği gibi, bu yapılar ile korunaklı bir bağlantı sağlanmak ve sığınak gerektirdiği tespit olunan yapıların toplam ihtiyacını karşılayacak büyüklükten az olmamak kaydıyla parselde ortak bir veya birden fazla sığınak yapılabilir.

Uygulama imar planı kararı ile toplu yapı kapsamına alınan ve ortak kat mülkiyeti kurulan birbirine bitişik parsellerde, ana yapılar ile korunaklı bağlantı sağlanmak kaydıyla, sığınak gerektiren yapıların toplam ihtiyacını karşılayacak büyüklükte tek bir serpinti sığınağı yapılabilir. Ancak bu yapılarda, her parselde bu Yönetmelik kapsamında sığınak incelemesi yapıp sığınak yeri tespit ve tahsis olunmadıkça kat mülkiyeti bozulamaz, yeni yapı ruhsatı düzenlenemez.

Bu maddedeki ölçü ve miktarların üzerinde olan tarım, hayvancılık ve sanayi tesislerinin doğrudan üretimle ilgili yapılarında sığınak yeri aranıp aranmayacağına,

bölgenin özelliği ve tesislerin ülke ve bölge açısından stratejik önemine ilişkin olarak Milli Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının uygun görüşü alınarak il idare kurullarınca karar verilir.

İmar planları ile bu Yönetmeliğe aykırı hükümler getirilemez.”

MADDE 5 –Aynı Yönetmeliğin 8 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Serpinti sığınaklarının özellikleri ve yapıları

MADDE 8 –Özel sığınaklardan olan serpinti sığınaklarının inşasında aşağıdaki hususlara uyulur.

a) Büyüklük: Kişi başına en az net bir metrekarelik sığınak yeri ayrılır. Sığınaklarda yapılacak wc, duş ve mutfak nişi bu alana dâhil değildir.

Kişi adedi, konutlarda her bir bağımsız bölüm için dört olarak alınır. Yurt, koğuş, misafirhane, yatakhane, bakımevi, otel, pansiyon ve hastane gibi kalıcı veya geçici konaklama amaçlı tesislerde onaylı mimari projesinde belirlenen yatak sayısının yüzde yirmi artırılması sonucu bulunur. Diğer bina ve tesislerde veya konut ve kalıcı veya geçici konaklama içermeyen mekânlarda, kişi sayısı emsale konu alanın 20 sayısına bölünmesi sonucu çıkan sayıdır.

Yönetmeliğe göre yapılacak hesaplamada sığınak yapılması zorunlu olan akaryakıt ve LPG istasyonu, depo, antrepo ile besihane, tavuk çiftliği, sera gibi tarım ve hayvancılık tesisleri ve her türlü sanayi tesislerinin doğrudan üretimle ilgili yapılarında kişi adedi, işletme ruhsatına esas onaylı yapı ruhsatı eki mimari projesinin ekinde yer alan fizibilite etüt raporunda belirtilen bir vardiyada aynı anda çalışacak en fazla personel sayısıdır.

Sığınak alanı wc, duş ve mutfak nişi hariç net dokuz metrekarenin altında belirlenemez. Serpinti sığınaklarında her yüz kişi için erkek ve kadın olmak üzere ayrı ayrı birer wc ve lavabo yeri ayrılır. Küsuratlar 100 sayısına tamamlanır.

Kişi sayısının hesaplanmasında onaylı imar planı veya yapı ruhsatı eki mimari proje esas alınır. Kişi sayısı dâhil sığınaklara ilişkin hususların mimari projenin ilgili paftalarına işlenmesi zorunludur.

Sığınakların iç yüksekliği net 2.40 metreden aşağı olamaz.

b) Sığınağı çevreleyen duvar kalınlığı: En az 60 cm. beton, 75 cm. tuğla veya taş ya da tamamen toprağın altında kalmak koşuluyla 90 cm. sıkıştırılmış topraktan olmalıdır. Bu yapı elemanı ve malzemeleri ile bunların yerine veya bunlarla birlikte kullanılacak diğer yapı elemanı ve malzemeleri, radyoaktif serpintiye karşı geçirgenlik ve korunma katsayıları da dikkate alınarak, yapının, yapı elemanının ve malzemenin özelliğine, direncine ve geçirgenliğine göre mimari proje, statik proje ve mekanik tesisat proje müelliflerince gerekli hesap yapılmak ve projelerde gösterilmek suretiyle tamamen veya kısmen birbirlerinin yerine kullanılabilir. Yer ve tavan döşeme kalınlıkları için de aynı ölçülere uyulur. Ana yapı ile sığınak arasında yapılacak bağlantı elemanının duvar, yer ve tavan döşeme kalınlıkları için de bahçede yer altında veya yer üstünde olmasına bakılmaksızın aynı ölçüler dikkate alınır. Bağlantı elemanının genişliği 1.20 metreden az

olamaz.

c) Giriş yeri: Sığınanın girişi demir kapılı ve en az bir adet dik açılı dönüşlü olmalıdır. Net alanı 100 metrekareden büyük sığınaklarda iki çıkışın sağlanması zorunludur.

ç) Havalandırma: Sığınanın çeşidi ne olursa olsun mekanik havalandırma yapılması zorunludur. Koruma zamanlarında dışarıdan alınan hava; nükleer tip hepa filtre, kum havuzu gibi filtreleme sisteminden geçirilerek sığınak içerisine verilir. Barış zamanlarında ise dışarıdan alınan hava sadece G4 tipi kaba filtreden geçirilerek sığınak içerisine verilir.

Sığınak havalandırması için aşağıdaki tabloda verilen koruma zamanlarında, bir kişi için gerekli olan hava debileri alınır. Aşağıdaki kapasite değerleri minimum değerler olup, hava kalitesini artırıcı her türlü ilave önlem tasarımı kullanılabilir.

Sığınak Kapasitesi	Koruma Havalandırması	Yüksek Yangın Tehlikesi	Düşük ve Orta Yangın Tehlikesi
0-50 kişiye kadar	1.8m ³ /h-kişi	Kum filtre, G4 toz filtre, aktif karbon filtre	G4 toz filtre, radyoaktif filtre ve aktif karbon filtre
51-150 kişiye kadar	3m ³ /h-kişi	Kum filtre, G4 toz filtre, aktif karbon filtre	G4 toz filtre, radyoaktif filtre ve aktif karbon filtre
150 kişiden fazla	4.5m ³ /h-kişi	Kum filtre, G4 toz filtre, aktif karbon filtre	G4 toz filtre, radyoaktif filtre ve aktif karbon filtre

Kanal dizaynı, menfez sayısı ve yerleşimi mekanik tesisat proje müellifi tarafından düzenlenir. Bu düzenleme TS 3419 “Havalandırma ve İklimlendirme Tesisleri-Projelendirme Kuralları” ve TS 3420 “Havalandırma ve İklimlendirme Tesislerinin Yerleştirme Kuralları” standartları göz önüne alınarak yapılır.

Sığınanın bulunduğu bölgede yangın tehlikesi yüksek ise önce mutlaka kum havuzu sistemi kullanılmalıdır.

Sığınak havalandırma fanının enerji ihtiyacı fan elektrik motoruna uygun kapasitede bir jeneratör ile karşılanmalı, jeneratör için sığınak alanı dışında bir alan makine dairesi olarak tasarlanmalıdır. Jeneratör egzozu doğrudan dışarıya verilmelidir. Jeneratörün devre dışı kaldığı durumlarda ise, enerji ihtiyacı fana bağlı insan gücü ile çalışan çevirmeli kol yardımı ile karşılanmalıdır.

d) Hijyen tedbirleri: Sığınak biriken çöplerin ve insan pisliklerinin kolayca atılmasını sağlayıcı özellikte olmalı, helâ taşı yerine klozet kullanılmalı ve mümkünse radyoaktif sızıntıya karşı ilave tedbirler de alınarak wc gideri kanalizasyona bağlanmalıdır.

Sığınaklardan dışarı yapılacak pis su bağlantılarında direk olarak kanalizasyon bağlantısı yapıldığı durumda geri tepmeyi engellemek üzere geri tepme ventili uygulaması yapılmalıdır.

e) Standartlar: Serpinti sığınaklarında, sığınanın binanın bodrum katında yer altında veya yer üstünde ya da bahçede yer altında veya yer üstünde olmasına bakılmaksızın bu ölçülere, özrürlürlere ilişkin standartlar da dâhil olmak üzere Türk

Standartları Enstitüsünce hazırlanan tüm standartlara ve diğer mevzuata uyulur.”

MADDE 6 –Aynı Yönetmeliğin 14 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 14** –Sığınak yeri ayrılması zorunlu bulunan bina ve tesislere, ruhsat eki mimari projesinde gerekli sığınak yeri ayrılmadıkça ve gerekli bilgiler mimari, statik ve mekanik tesisat projelerine işlenmedikçe yapı ruhsatı düzenlenemez. Yapı inşa edildiğinde, Yönetmeliğe ve yapı ruhsatı eki projelerine uygun olarak sığınak tesis edilmedikçe ve denetime yönelik fenni mesuliyet üstlenen mimar ve mühendislerin denetim raporlarında sığınakla ilgili hususlar belirtilmedikçe, yapı kullanma izni veya kısmi kullanma izni verilemez. Ruhsat eki onaylı mimari projenin bir örneği ile denetime yönelik fenni mesuliyet üstlenen mimar ve mühendislerin uzmanlık alanlarına uygun denetim raporlarının sığınaklara ilişkin bölümü, ilgili idarelerce mülki idare amirliğine gönderilir. Yapı kullanma izni verilmiş yapıların sığınak olarak ayrılmış bölümlerinde Yönetmeliğe aykırı olarak değişiklik yapılamaz.

Sığınaklar barışta, 13 üncü maddeye aykırı olmamak koşuluyla, kat malikleri kurulunun oybirliği kararı ve mülki amirin izniyle, bina veya tesisin işletme veya kullanma bütünlüğünü bozmadan ortak alanlar kapsamında kalan başka amaçlarla kullanılabilir. Ancak, gerektiği anda sığınak olarak kullanılabilmesi için Yönetmelikte belirtilen sığınak özelliklerinin kaybedilmemesi gerekir. Bu uygulama yapı ve tesislerde ayrılması zorunlu ortak alanların ayrıca ayrılması zorunluluğunu ortadan kaldırmaz.

Bu hükümlere uyulmadığının mülki amirlik veya ilgili idareler tarafından tespiti halinde, ilgili idarelerce 3194 sayılı İmar Kanununun 32 nci maddesi kapsamında tebligat yapılır. Maliki, müteahhidi veya yöneticisi tarafından en geç bir ay içerisinde aykırılık giderilir. Süresi içerisinde aykırılığın giderilmemesi durumunda, aykırılık ilgili idareler tarafından giderilir ve bedeli 3194 sayılı İmar Kanununa göre ilgililerinden tahsil olunur.”

MADDE 7 –Aynı Yönetmeliğin 18 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 18** –Bu Yönetmeliğin uygulanmasından yapı ruhsatını ve yapı kullanma izin belgesini düzenleyen idareler yetkili ve sorumludur. Valiliklerin ve büyükşehir belediyelerinin gerektiğinde denetim yetkisi saklıdır.”

MADDE 8 –Aynı Yönetmeliğin 19 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Görüş alma

MADDE 19 –Bu Yönetmeliğin uygulanmasında plan, proje, yapı ruhsatı, yapım, yapı kullanma izni ve kat mülkiyeti gibi imarla ilgili tereddüde düşülen hususlarda Bayındırlık ve İskân Bakanlığının, radyasyon geçirgenliği dâhil diğer hususlarda Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının yazılı görüşü alınır ve bu görüşe uyulur.”

MADDE 9 –Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10 –Bu Yönetmelik hükümlerini Bayındırlık ve İskân Bakanı yürütür.